

69

INFO / 24 JÚN 2023

VARÍME KÁVU A ČAAAAAJ__

O STENU
O STENU

q a a _ @ @ @

ANIMY.

VERONIKA DIANIŠKOVÁ
-MY - UPROSTRED

#4

IV. KATEGÓRIA POÉZIA

Text Dušan Jablonský
Foto Michal Lašut

Amália Bohňová: Dnes to bolo fajn, veľmi som si to užila a myslím, že práve o to šlo. Som rada, že som tu mohla byť.

Aby som si text vybrala, tak určite musí mať potenciál. Na prvý raz ma nemusí úplne zaujať, potrebujem si ho viackrát prečítať a získať presvedčenie, že je to ten pravý.

Martina Herichová: K môjmu dnešnému prednesu poviem tolko, že mám pocit, že to mohlo byť aj lepšie, vždy sa nájde niečo, čo môže byť lepšie, ale celkovo som spokojná.

Text ma musí zaujať, či už obsahom alebo prvým pocitom. Musí ma hneď vtiahnuť do deja a tým sa nechám ovplyvniť a poviem si, že je to ono, že toto chcem.

Jozef Urban: Mám z toho rôzne pocity. Mal som hrôzu, keď som recitoval, počul som každý šuchot. Dva dni som okolo toho dupkal s veľkým stresom a som rád, že je to za mnou. Cítim sa veľmi, veľmi vydýchnuto.

Aby som si vybral text, tak musí byť plný autenticity a prirodzenosti, ale aj nehy a musím sa s ním spojiť na hlbšej úrovni.

Samuel Baček: Ja si celkovo recitáciu užívam, aj tento svoj text mám rád, čiže ja sa po svojom vystúpení cítim dobre.

Z textu musím mať po prečítaní dobrý dojem, musím byť vnútorne spokojný a podľa toho si text aj vyberám.

Sarah Izabel Sabolová: Ja mám perfektné pocity, som rada, že som mala možnosť byť tu. Je tu príjemná

atmosféra, úžasní ľudia, všetko je tu skvelé.

Aby som si nejaký text vybrala, musí mať v sebe nejaký silný odkaz, musí vo mne vyvolať nejakú emóciu.

Veronika Zacharovsk: No, pocity sú zlé, lebo na mňa veľmi doľahol stres a bolo to cítiť.

Texty si vyberám na základe toho, čo práve prežívam a čo cítim počas čítania tej básne.

Juliana Fejová: Moje pocity po mojom prednese sú rôzne a ťažko hovoriť o úplnej homeostáze, ale v zásade som spokojná.

Text, ktorý si vyberám by mal mať pre mňa nejakú iskru, s ktorou sa potom snažím pracovať a mal by vytvárať veľa obrazov.

Barbora Rožňayová: Čo sa týka mojich pocitov, tak si myslím, že určite je kam sa posúvať a vždy je čo zlepšovať, ale v celku sa cítim fajn.

Ak si mám vybrať text, tak to musí byť pre mňa taký klik, keď si to prečítam a poviem si: „Wow, toto je to, čo chcem ľuďom povedať.“

Klára Dobšovičová: Som tu prvýkrát a veľmi som si to užila, takže mám veľmi dobré pocity.

Text, ktorý si vyberiem, musí nejako súvisieť s mojím životom, musí v ňom byť niečo, čo má pre mňa význam, aby som to potom mohla odovzdať ďalším ľuďom.

Sarah Trangelová: Čo sa týka môjho výkonu, asi som spokojná, ale som presvedčená, že človek sa vždy môže zlepšovať a platí to

aj pre mňa. Bola tu veľmi príjemná atmosféra a veľmi som si ju užila.

Kritériá pre výber textu sú jednoznačne v tom, či ten text vo mne rezonuje a už po prvom prečítaní som presvedčená, že to je práve to, čo chcem povedať ostatným. A prvoradá je hlavne emócia.

Lila Belková: Prenes som sa snažila si čo najviac užiť, snažila som sa poslucháčom odovzdať jeho poslanstvo a dúfam, že sa im to páčilo.

Mne s výberom pomáha moja pani učiteľka a text ma musí zaujať hlavne po obsahovej stránke.

HODNOTENIE POROTY

Klára Dobšovičová, Trnava

Jacques Prévert – Zelená nádej
 Přednes Prévertova textu zahájila interpretka promluvou z publika, pričemž poté rozehrála hravou, avšak současně apokalyptickou vizi, v níž vládu nad světem přebraly personifikované stromy. Kladem jejího výkonu byla přesná kresba obrazů a metafor, zdařilá práce s veršem a silná míra představitosti. Rezervy vidím v kultivaci techniky mluveného projevu, který zvláště u veršovaného textu musí počítat s přesahy a logikou výstavby textu.

David Kroča

Juliana Fejová, Námestovo

Wisława Szymborska – Rubensove ženy
 Juliana Fejová se představila s montáží dvou textů polské básničky Wisławy Szymborské. Pojtkem byl akcentovaný motiv lidských kostí, který v jejím podání poukazuje na pomijivost těla i krásy. Pomineme-li nepřesnosti v překladu, šlo o celkem zdařilou dramaturgii, která recitátorce umožnila rozehrát význačnost textu i škálu metafor. Recitátorka disponuje pěknou dikcí a výraznou mimikou, avšak rozvíjet by dále mohla schopnost přirozeného, autentického sdělování i sémanticky zatěžených významů.

David Kroča

Sarah Isabel Sabolová, Prešov

Virág Erdős – Moja vina a iné
 Virág Erdős je súčasná autorka, ktorá tvorí obrazy priamym spôsobom a neberie si servítky pred ústa. Sarah Isabel Sabolová nastúpila v jej intenciách. Jej prejav je priamy, adresný i dostatočne výrazný. Určite je dostatočne disponovaná na práve tento typ prednesu. Napriek tomu postupne jej prednes strácal u mňa účinnosť. Poctivejšia práca s veršom, adresnejšia komunikácia s publikom a presnejšie vystavanie celkového oblúku sú tipy, o ktoré by sa recitátorka mohla v budúcnosti oprieť.

Matej Čertík

Barbora Rožňayová, Trnava

Amy Lowellová – Vzory

Amy Lowellová, americká poetka zošňurovaná na prelome minulého a predminulého storočia ponúkla Barbore Rožňayovej báseň vzory. Postupne sa vynárajúci príbeh tragédie jedného dievčenského života nám priblížila s citom, koncentráciou i zmyslom pre recitátorský detail. Najsilnejším miestom je pre mňa predposledný verš, v ktorom konečne a možno nečakane vypustila nahromadenú energiu a našla cieľ pre svoju zlobu. Mal som pocit, že tento pocit mohol výraznejšie rezonovať pod povrchom básne. Citelnejšie nastavená vnútorná bariéra, pri ktorej hrdinka akoby chce povedať obsah svojej tragédie hneď na úvod, ale prostredie, konvencie, postavenie jej to nedovolí, by prednesu mohol pomôcť. Lebo z vnútornou bariérou sa dá pekne pracovať. Divák je vždy zvedavý, čo je za ňou. A recitátor ju môže posúvať, zdržiavať prílev svojich emócií a dávkovať si pozornosť diváka.

Matej Čertík**Samuel Baček, Malacky**

Laco Novomeský – Nedeľa

Dvadsať rokov minulého storočia, povojnový svet ponúka bohémske radosti všetkým a život je krásny. Víno, hudba, blízkosť lásky a priateľstva, umenie. Samuel sa úmyselne a zreteľne štylizuje do tohto retra, predovšetkým oblečením a istým svetáctvom, s ľahkou prirodzenosťou sa prenáša aj cez archaický slovník a strhujúci rytmus prednesu nás unáša príjemným nedeľným večerom. Kde to začne škriptať je, keď sa táto štylizácia dostáva za hranicu narcizmu, keď popisné a prázdne gestá predbiehajú myšlienky, keď celkový výraz pripomína skôr

nadutého pseudointelektuála než dobrosrdečného hedonistu. A možno je to úmysel. Skrytá kritika, paródia. Ale akosi tomu nemôžeme uveriť.

Richard Veselý**Lila Belková, Košice**

Ivan Kupec – Mahonai

Zrozumiteľný prednes varujúci pred (jadrovou) apokalypsou. Obrazy idyly striedajú obrazy tragického konca sveta, ako ho poznáme, alebo úplnej skazy. Prednes je presný, nemá technickú chybu. Je potrebné pripomínať si krehkosť nášho sveta a to čoraz nástojčivejšie. Problém je, že opakovaná nástojčivosť, ak nenájde originálne komunikačné prostriedky, stáva sa všednosťou. Ak nepomenujeme veci dnešným jazykom, ak nehľadáme adresáta našich obáv súčasnými prostriedkami, ak nedokážeme disruptívne zrušiť konzumné pohodlie svojho poslucháča, hrozí, že ostaneme na javisku opustení ako mnohí minulí kazatelia a proroci.

Richard Veselý**Amália Bohňová, Prievidza**

Miroslav Válek – Dejiny trávy

Válkove texty sú presne tým typom textov, ktorý naplno odhaľuje situácie, pri ktorých je technická disponovanosť recitátora takpovediac bezcenná, ak nie je podporená dôslednou a presnou interpretáciou. Básnický text je vždy zložitým východiskom, keďže básne jednoducho vždy viac znamenajú, ako vypovedajú. Úlohou recitátora je odhaliť a sprostredkovať to „viac“, tento prebytok významu, ktorý nás čitateľov a poslucháčov poézie oslobodzuje a očisťuje. Recitátorkinmu prednesu chýbalo odhodlanejšie odhaľovanie tohto prebytku vlastným srdcom a vlastnou myslou, a schopnosť pripútať výz-

namy k sebe a určovať ich definitívnu podobu prostredníctvom vlastnej jedinečnosti a autenticity.

Peter Milčák**Jozef Urban, Levice**

Michal Tallo – Zrod

Urbanov prednes bol v kontexte súťažných prednesov jedinečný. Ponúkol výsostne osobitý prístup, ktorý recitátor dôsledne a bezohľadne naplňal od začiatku do konca, a teda trval na svojom. Tallov text, hoci jeho vnútorná rytmizácia je zreteľná, pripomína skôr báseň v próze, ktorá sa na úkor vertikality horizontálne rozlieza. Prednes, napriek svojej civilnosti, polohám nezúčastnenosti a dištancie pôsobí sugestívne. Úplne celý sa však nemilosrdne nesie v jednej rovine, z ktorej by sa aspoň občas žiadalo vystúpiť či ráznejšie vybočiť. Prevažujúca monotónnosť výpovede uspáva, vety sa zlievajú do jedného celku a recitátora z jeho zaujatia nevyvádza ani jemný dramatismus, ktorý text viac či menej nenápadne významovo napína. Zmena pozície celkom na konci prednesu už na celkovom vyznení nič nemení, navyše keď sa celá akcia javila ako technicky nezvládnutá.

Peter Milčák**Veronika Zacharovská, Banská Bystrica**

Lýdia Vadkerti Gavorníková – Spievam o spievaní

Z prednesu nie je celkom jasné, aký interpretačný kľúč si recitátorka zvolila. Prednes ako celok nefunguje, akoby chýbali odpovede na základné otázky: čo a prečo chcem povedať a prečo práve týmto spôsobom. Odpovede na tieto otázky sú zašifrované rovnako tak v texte ako aj v duši recitátorky. Prednes nám teda nemal sprostredkovať to, čo napísala Gavorníková,

ale to, ako ho prečítala a prežila recitátorka svojím neopakovateľným a nezameniteľným spôsobom. Táto krehká a subtilná báseň s dôležitou líniou pomínuteľnosti a strácania blízkych uprostred krásy sveta by si žiadala dôslednejšiu objaviteľskú prácu, nečakané odkrývanie významov, výraznejšiu intonačnú tvorivosť a predovšetkým hlboké zaujatie, až vášeň.

Tento prednes je ako fotografia, ktorú predčasne vytiahli z vývojky, čosi sa na nej črtá, ale nie dostatočne zreteľne, aby sme to vedeli identifikovať, aby nás to zasiahlo.

Peter Milčák

Sarah Trangelová, Bratislava

Miroslav Válek - Vzducholod'

Významovo zložitá a náročná báseň spájajúca napätie a premenlivosť lásky a vesmírneho bytia očakáva pocitový výklad a hlboké vnorenie do symboliky a niekoľkých rovín textu. Hlasovo a rečovo disponovaná recitátorka básnickým textom zvučne preletela, ale ten očakáva aj mentálne a intelektuálne nasadenie pri jeho výklade nielen pre samotnú recitátorku, ale následne aj pri hľadaní primeraného výrazu pre poslucháča.

Jaroslava Čajková

Martina Herichová, Nitra

Virág Erdős - Moja vina

Na drsnú, otvorenú priamu poéziu maďarskej autorky je recitátorka priam stavaná zreteľným, ostrým, akčným výrazom, z ktorého sa rodí nielen surový obraz, ale aj vyhranený postoj k obsahu a témam básnickej montáže k sebaanalýze, zodpovednosti za iných i následnej sebakritike. Interpretka rázne člení a zároveň aj viaže jednotlivé verše a strofy, čím zdôrazňuje ich viacvýznamovosť a v drsnej básnickej realite aj etický rozmer svojho prednesu. Ten dosahuje nielen tvorbou obrazov, ale aj ich ironizáciou, sarkazmom, ktoré dodávajú prednesu plasticnosť, pravdivosť a život.

Jaroslava Čajková

IV. KATEGÓRIA PRÓZA

Text Dušan Jablonský
Foto Michal Lašut

IV. kategória zvykne byť vlajkovou loďou Hviezdoslavovho Kubína a výkony recitátorov v tejto kategórii bývajú jeho vrcholom. Jedným z výrazných faktorov, ovplyvňujúcich kvalitu prednesu, je dobrý text. Ako pocity prežívali po svojich súťažných vystúpeniach a čo musí mať text, aby si ho vybrali na prednes, sme sa opýtali tohtoročných „štvrtákov“. Podarilo sa to až na druhý pokus, pretože najprv sa mi podarilo miesto nahrávania zapnúť prehrávanie a zistil som to až po odpovedi prvých dvoch respondentiek. :-)

Zuzana Findrová: Z dnešného prednesu mám veľmi dobrý pocit, bol to asi môj najlepší výkon v tomto roku.

Správny text, ktorý by som si vybrala, by mal obsahovať nejakú hlbokú myšlienku, nad ktorou sa môže každý recitátor i poslucháč zamyslieť, ale dobré je aj keď je tam nejaký žartík na pobavenie publika.

Alexandra Hornáková: Ja som s mojím dnešným výkonom veľmi spokojná, keďže sa diváci smiali a reagovali. Pretože na krajskej prehliadke sa mi to podarilo menej ako

dnes. Všetci recitátori predviedli neskutočné výkony, takže to bol veľmi príjemný zážitok.

A k druhej otázke – Pre mňa by každý text mal obsahovať určitú výzvu, pretože každý rok sa chcem niečo nové naučiť, niečo nové vyskúšať. A je jedno, či je text lyrický, vážny, úsmevný, ak mi túto možnosť ponúka je pre mňa zaujímavý a objavný.

Anna Durčáková: Z dnešného dňa mám veľmi dobrý pocit, veľmi som si to užila a všetci sa mi neskutočne páčili.

Je si text vyberám podľa toho, ako ma chytí za srdce a chcem potom, aby chytí za srdce aj poslucháčov.

Michaela Žatková: Veľmi sa teším z toho, čo som dnes videla. Videla som mnoho talentovaných a inšpiratívnych ľudí a počula veľa kvalitných textov.

Aby ma text zaujal, musí obsahovať niečo, čo sa ma dotklo a pri čom si poviem: „Tak toto chcem ľuďom odkázať.“

Katarína Pustaiová: Zo svojho dnešného výkonu mám trošku

zmiešané pocity, myslím, že na kraji mi to vyšlo lepšie. Ale uvidíme, čo povie porota.

Ja si vždy vyberám text, ktorý vo mne vyvolá nejakú silnú emóciu.

Simona Horičková: Z dneška nemám až taký dobrý pocit, ale myslím si, že to vôbec nevádi, pretože ja skoro nikdy nemám dobrý pocit, takže to beriem ako normálku.

Mám rada, keď v textoch nájdem niečo vnútorné. A taktiež mám veľmi rada, keď je flexibilný a môžem ho modelovať, ako plastelínu.

Kristína Balgová: Ja som si to dnes sem prišla hlavne užiť a vychutnať si každú chvíľku umeleckého prednesu.

Ja si vždy vyberám text, s ktorým sa viem vnútorne stotožniť, aby som sa do neho čo najviac zžil a potom ho podať ostatným tak, aby sa s ním rovnako stotožnili aj oni.

Adam Drndáš: Dnešný prednes som si veľmi užil, keďže po pár vetách zo mňa opadol stres a mal som výborné publikum. Taktiež všetci ostatní recitujúci boli veľmi dobrí, takže mám vynikajúci zážitok.

Ja mám veľmi rád texty s nadsádzkou alebo humorom a také si teda vyberám. A dôležité je, keď sa v tom texte cítim dobre pri recitácii.

Jakub Szöke: Z dnešného dňa mám skvelý pocit, pretože sme tu videli plno skvelých recitátorov a vynikajúcich textov. Čo sa týka môj-

ho prednesu, myslím, že som ho dal celkom dobre, som s tým viac-menej spokojný.

Aby som sa rozhodol pre nejaký text, tak sa v ňom musím aspoň trochu nájsť a musím sa s ním zžiť.

Samuel Vrlák: Z dnešného dňa mám dobrý pocit, myslím, že som si to užil a mám dojem, že aj ostatní recitátori si to užili.

Text mi väčšinou vyberá moja pedagogička, ale mal by byť taký, aby som sa v ňom pri recitácii cítil dobre, nemal s ním nejaký vnútorný problém. Nezáleží na tom, či je vtipný alebo hlbavý, mal by som sa v ňom cítiť svoj, aby som mal pocit, že hovorím niečo sám za seba.

HODNOTENIE POROTY

Zuzana Findrová

Tera Westoverová: Vzdelaná

Recitátorka zvolila mozaiku ze stejnojmenné knihy, ktorá prináša sugestívny príbeh založený na autentickom vzpomínaní autorky. Krušný život v mormonskej rodine ztvárnila Zuzana ako mozaiku krutých obrazů, v nichž se střídají setkání se členy rodiny (otec, matka, bratr) i vypravěčská vyjádření vlastní touhy po vzdělání. Zrození vlastního já dostává ve vnímání vypravěčky mnoho podob od procesu iniciační přeměny až po zradu otce. Interpretaci podpořila citlivá práce s kostýmem (pléd), který nejprve chrání, poté svazuje, poté je předmětem destrukce, podobně jako patologický vztah k despotickému otci

David Kroča

Adam Drndáš

István Örkény: Zlý sen

Jedna z „minutových grotesek“ maďarského dramatika se v Adamově pojetí stala zábavným, ale i výstražným nahlédnutím do světa cholerického domovníka, který nerad otevírá dveře novému nájemníkovi. Recitátor těžil především z popisu rozporné domovníkovy osobnosti, která nakonec nachází útěchu (a svým způsobem i zasloužený trest) v psychiatrické léčebně. Přednesu by možná prospěla lepší práce s kompozicí textu, který je třeba vystavět od prologu až k pointě. Pokud na této stránce svého projevu interpret zpracovává, bude jeho výkon ještě působivější.

David Kroča

Michaela Žatková, Považská Bystrica

Jančová – Hrnčiarová-Šišťáková – Kovalyk – Stratená – koláž

Michaela Žatková a plejáda autoriek v jej službách. Balansovanie medzi prózou a poéziou. Ešteže sa medzi toľkými autorkami nestratila jej výpoveď. Introvertnosť prózy strieda extrovertnosť poézie. Zaujímavo vyskladaný text, ktorý recitátorke umožnil naplno prežiť pocit bezvýznamnosti, neistoty, stratenia sa. Živá zvnútornená, ale pritom adresná výpoveď, pekne vybudovaná pointa. Ale zároveň otázka priamej úmery. Keď skladám a krátim text rôznych autorov, tak čím ďalej a presnejšie hovorím vlastne o sebe. Kedy to prestane byť text ich a začne to byť text môj? Ale Grécky filozof Zenón by nad tým len mávol rukou. Veď Achilles nikdy nedobehne korytnačku.

Matej Čertík

Simona Horičková, Nitra

Claudia Piñeiro – Odpad pre sliepky

Claudia Piñeiro a jej Odpad pre sliepky je veľmi nenápadne a zaujímavo napísaný text. Pomalé a presné opisy tej najbanálnejšej činnosti v domácnosti sú veľmi konkrétne a čitateľovi začína s pribúdajúcimi vetami, veľmi pozvoľne behať mráz po chrbte. Simona Horičková sa snažila ísť cestou prežívania hlavnej hrdinky. Jej dávkovanie úzkosti, strachu, obavy preto zákonite muselo prísť, na rozdiel od predlohy, skôr a s výraznejšími recitátorskými prostriedkami. Určite sa to dá a recitátorka má na to plné právo. Myslím si, že celkovému vyzneniu povied-

ky by viac prospel nadhľad a odstup. Lebo fakt, že čitateľ tuší drámu, v miestach, kde sa zatiaľ ani náznakom nič nedeje je najsilnejšia stránka poviedky.

Matej Čertík

Kristína Balgová, Veľký Krtíš

Etgar Keret – Myšlienka v tvare príbehu

Jedno z najpríjemnejších prevkapaní. Text nesľuboval žiadnu veľkú kvalitu, ale recitátorka z neho vyťažila maximum. Vlastne ani nie z textu, ale z vlastnej invenčie, z asociácií, ktoré v nej autor vyvolal. Hoci sa príbeh odohráva na Mesiaci, je to vlastne o nás Pozemšťanoch, samozrejme, ale recitátorka neváha a v rámci nadsádzky sa kostýmuje ako Ufón a pridáva aj originálnu komunikáciu pomocou choreografie rúk, ktorá nielen, že neprekáča, ale je aj zaujímavá, vtipná, estetická a nesie zmysel. Načo hovoriť, že sa náš hrdina obesil, keď stačí, že jedna ruka ovisne? Tragikomickosť ako princíp v inak mnohokrát opísanom konflikte medzi doktrínami a inováciou, pravidlami a snami, ustálenosťou a nadšením, robí tento všeludský (či všehomírny) problém znesiteľnejším. Škoda nevyužitej príležitosti vypointovania v závere, možno ešte Kristína potrebuje dozrieť, ale ak to pôjde takto ďalej, nebude to hádam také ťažké.

Richard Veselý

Katarína Pustaiová, Košice

Václav Pankovčín – Marimka a kolektivizácia

Bola socialistická kolektivizácia poľnohospodárstva

dielom Diablovým a poznala Marimka magický recept ako s ním bojovať? Hm... Alebo je Marimka archetypom odvekej silnej ženy, ktorá sa vzoprie hlúpe mu zlu a pomocou čarov odstráni jeho predstaviteľov? Bolo by to zaujímavé a nadčasové, ale záverečný didaktický odsek ruší akúkoľvek magickosť a pevne usádza celý príbeh do prvoplánového historického kontextu smutnej reality. Škoda. Silu mágie a silné ženy budeme ešte potrebovať.

Richard Veselý

Anna Durčáková, Čadca

Svetlana Alexejevič – Vojna nemá ženskú tvár

Recitátorka siahla po časti z reportážneho textu, ktorý niektorí označujú aj ako tzv. román hlasov. Kombinujú sa v nej výpovede dvoch žien, účastníčok II. svetovej vojny, popisujúce jej násilnosť, krutosť a umieranie, na ktoré si napriek všetkému nemožno zvyknúť – ale aj uvedomovanie si základných hodnôt v obklúčení zúfalstva a zmaru. Silne prítomná tragika textu sa však do prednesu neprenáša v očakávanej intenzite, úplne absentuje príznakové štruktúrovanie textu, a tak sa stáva, že v ňom výrazovo splyvajú pasáže popisujúce udalosti s tými, kde sa o nich uvažuje a vyvádzajú sa závery. Celkovo sa vytráca nástojčivosť a napätie a nahrádza ich monotónnosť, nevýraznosť a až nepochopiteľná nezúčastnenosť.

Peter Milčák

Alexandra Hornáková, Trnava

Woody Allen – Intelektuálka na predaj

Allenova poviedka nie je poznačená zvyčajnou autorovou paranojou, práve naopak, je nemilosrdne ironizujúcim textom a zároveň dômyselnou hrou s vyústením, ktoré

sme si netrúfali očakávať práve kvôli jeho samozrejmosti. Kedže je však dominantne vystavaná na dialógoch, pripomína skôr dramatický text. O to sa opiera aj recitátorka, ktorej prejav je od počiatku divadelný. Vo svojom naplno rozohranom prednese je presvedčivá, prostredníctvom replík dostatočne charakterizujúco modeluje jednotlivé postavy, zreteľne a čitateľne vymedzuje popisy a výpovede postáv, funkčne gestikuluje. Nebezpečenstvom prednesu, ktoré sa s rozbiehajúcim príbehom začína postupne črtat', je chýbajúci nadhľad rozprávača a presakujúca preexponovanosť, občasná strata miery výrazu či nedostatok odstupe od svojich postáv.

Peter Milčák

Samuel Vrlák, Kostolište

Veronika Šikulová – Horekomoštopoje

Úryvok z poviedky v zbierke Sex po slovensky je obrazom troch starnúcich subjektov na našej dedine – manželského páru a kocúra. Vzťahy v trojuholníku sú detailným záznamom bežného života obmedzujúceho sa na spomienky, ťarchu každodennosti, jedenie, spanie, hádky. Recitátor sa ako skvelý rozprávač prejavil v tvarovaní postáv, situácií, ich detailov, naturalistických až surrealistických, z ktorých sa rodili rodinné búrky i upokojenia. Plastickosť prejavu i prirodzená technika však nemohli nahradiť absenciu silnejšej témy či príbehu, ani výraznejší záver.

Jaroslava Čajková

Nina Rybáková, Banská Bystrica

Dušan Taragel – Vražda v divadle „Metodické pokyny“ fiktívnych spisovateľov (Gutermann, Colohnatt), ako sa pripravovať a zrealizovať

úspešnú a efektnú vraždu, sú vtipným textom s riadnou dávkou humoru, ale aj cynizmu, radosti zo sofistikovanej krutej hry s historickými faktami i predstavou. Konštruktívny text si tak vystačí aj sám osebe, recitátorka ho preto nijako netvarovala, zľahka ho odovzdávala v prirodzenom miestami až zrýchlenom tempe, v ktorom však zanikali možnosti prekvapujúcich detailov, analýz či absurdných rád. Recitátorka si držala svoje tromfy najmä pre záver, vďaka čomu jej prednes prirodzene vygradoval a v konečnom dôsledku aktuálne uspokojil návrhom, ako zlikvidovať parlament.

Jaroslava Čajková

Jakub Szöke, Nitra

Saša Filipenko – Bývalý syn

Silný aktuálny text bieloruského autora viažuci sa k totalite, diktatúre až genocíde bol zostavený z troch obrazov zo školského prostredia, ktoré namiesto rozvíjania likviduje mladé osobnosti. Dramaturgicky tak vznikla nielen silná téma, ale aj náročný text, v ktorom dominoval dialóg. Hoci recitátor pracoval s dôrazom a frázovaním, vďaka čomu vynikla krutosť spoločensko-politického systému, jednotlivé repliky postáv zostali viac prehovormi, rozdielnymi vonkajškovými postojmi. Dialóg, gradujúci do presvedčivej dramatickej situácie, dokázal recitátor vnútorne spracovať až v závere a pripraviť tak rozhodujúci obraz i zlom hlavného hrdinu.

Jaroslava Čajková

V. KATEGÓRIA POÉZIA

Text Pavol Náther
Foto Michal Lašut

V tejto súťažnej kategórii sme mohli vidieť päť dám, ktoré nám priniesli veľmi silné prednesy poézie. Niektoré dokonca zožali úspech publika v podobe dlhého potlesku, kedy sa museli aj 2x pokloniť. Zaujímalo nás, aké miesto má v ich živote poézia.

Želmíra Mišutová: Poézia je pre mňa nadčasová hodnota. Je pre mňa ozdravujúca a vo viacerých smeroch mi pomáha. Už mám svoj vek, o chvíľu 90 rokov a poézia ma drží nad vodou. Kým dýcham, tak sa chcem učiť nové básne.

Mária Kotorová: O určitých súčiastiach života sa ťažko hovorí, čo pre človeka znamenajú. Možno je nadsadené zaradiť poéziu ku chlebu a vode, bez ktorých by sme neprežili, ale možno aj nie. Ak má človek skutočne vzťah k poézii, tak to môže byť taký chlieb. Možno nie každodenný, ale aspoň sviatočný – taká soľ života. Ak to znie veľmi pateticky, tak sa ospravedlňujem, ale asi je to tak.

Aneta Šugová: Poézia mi pomáha preniknúť do hĺbky duše a možno do takej inej dimenzie tohto sveta. Pochopiť veci, ktoré sa v reálnom živote pochopiť nedajú. Poézia dáva možnosť vidieť život z inej perspektívy. Mne veľmi pomohla aj pri ťažkých obdobiach môjho života.

Karin Ďurčeková: Poézia je niečo, pri čom zaspávam a robí ma šťastnou. Som rada, keď skrze ňu môžem rozprávať o témach, ktoré sú už zabudnuté - či už veselé alebo smutné, ale môžem sa o ne s druhými podeliť.

Jarmila Ráciová: Poézia je pre mňa veľmi dôležitá, hoci sa k nej vraciam menej, ako by som chcela. Vždy ma fascinuje, ako používame všetci rovnaké slová, ale každý ich dokáže vyskladať úplne inak. Ponoriť sa do sveta poézie je pre mňa nádherné, len teda škoda, že to nerobím častejšie.

HODNOTENIE POROTY

Mária Kotorová

Milan Rúfus: Pecko sprostáčik

Přednes Márie Kotorové prokazoval životní i interpretační zkušenost. Její moudrá a poučená interpretace básně Milana Rúfusa se vyznačovala pečlivou koncentrací na zásadní významy textu, který vyzývá posluchače ke spoluúčasti na objevování tak zásadních pravd, jako je úcta k člověku a respekt k Bohu. S velkou pokorou a s citem pro autentický, lidský projev si interpretka získala sympatie publika, byť s tímto textem již vystoupila na jiných festivalech.

David Kroča

Jarmila Ráčzová, Nitra

Pavol Országh Hviezdoslav –

Spravod - živost

Hviezdoslav, ako azda najznámejší Slovenský básnik nám v básni Spravodlivosť ponúka pohľad morálnej autority. Rovnako z pohľadu morálnej autority – tentokrát súčasnej sa nám prihovarila Jarmila Ráčzová. Jej interpretácia pôsobila jasne a bola funkčná v celom jej prednese. Komunikovala s publikom, prenášala na nás spoluzodpovednosť za krivdy, nepravosti a príkoria podobne ako Hviezdoslav. Ostáva otázka, či by prednes nebol ešte funkčnejší z pozície viac reflexívnej či úvahovej. Alebo inak. Keď ako spoluvinníka priberiem aj seba, môžem preklopiť na pomyselnéj miske váh ešte viac divákov na svoju stranu?

Matej Čertík

Aneta Šugová, Považská Bystrica

Katarína Mikolášová – Snívanie

spod kože – koláž

Koláž je metóda používaná hlavne vo výtvarnom umení,

spočívajúca v spájaní rôznych existujúcich prvkov tak, aby priniesli nový význam. Medzi jednotlivými časťami koláže sú obyčajne zreteľné hranice a kontrasty. Zlepovanie (po francúzsky „collage“) sa používa aj v prípade, keď si recitátor zostaví text spojením úryvkov rôzneho pôvodu, napr. z viacerých básní. V tomto zmysle v prípade Anety Šugovej ťažko hovoriť o koláži. Lyrické vyznanie lásky vrstvi slová pochádzajúce z rôznych zdrojov, ale všetky smerujú do tej istej rieky. Štruktúra textu nedáva veľa možností na preukázanie recitátorského majstrovstva, tu a tam sa vyskytne aliterácia, možnosť gradácie, ale rytmus, melódia, význam ostávajú nemenné – nesú rovnakú výpoveď – nechcevané intímne vyznanie lásky, krásy, dokonalosti a šťastia. Nič viac. Ale ani nič menej.

Richard Veselý

Karin Ďurčeková, Topoľčany

Miroslav Válek – Poviedka s osou

Prednášať Váľkovu poéziu je vždy veľkou výzvou, ktorá si žiada nielen dokonalé zvládnutie recitačných techník, ale aj dostatočnú životnú skúsenosť a odvahu hľadať celkom nové možnosti spracovania básnického textu, ktorý patrí k významovo najnasýtenejším a najvertikálnejším v slovenskej poézii. Recitátorka sa pokúsila o svojskú interpretáciu so striedavou úspešnosťou: v niektorých pasážach bola interpretačne pomerne presná a istá a text autenticky posúvala, v iných bolo zasa zrejmé, že ju text presahuje a prostriedky, ktoré si vybrala na tlmočenie jeho významov, sú zvolené

neadekvátne. Problematicky sa javila najmä miera a rozsah dramatismu, ktorý niekedy recitátorka nemala pod kontrolou, možno aj kvôli nedostatočnému zvnútorneniu sa s textom.

Peter Milčák

Želmíra Mišutová, Martin

Milan Rúfus - Čakanka

Výber z cyklu básní je dobre zostavený, smeruje k záverečnej sumarizácii a hodnoteniu života a pre seniorskú recitátorku je predpokladom osobnej až autentickej výpovede. Tá sa darila len na niektorých miestach prednesu; stíšenou interpretáciou neublížovala Rúfusovej poetike, ale väčšina veršov zostala vo zvukovej podobe bez hlbšieho odhalenia životnej pravdy či filozofie. Nahrádzal ich pokojný pravidelný rytmus a rým.

Jaroslava Čajková

V. KATEGÓRIA PRÓZA

Text Pavol Năther
Foto Michal Lašut

Nie je veľa recitátorov, ktorí aj potom, čo opustia školské lavice, zostanú verní tomuto druhu umenia. Ale stále sa takí nájdu a odprezentovali sa včera večer, čím ukončili súťažnú časť 69. ročníka Hviezdoslavovho Kubína. A aká je ich motivácia, aby sa venovali súťažne recitácii?

Andrej Rác: Prednes robím predovšetkým preto, aby som si cibril svoje schopnosti a zlepšoval sa v rôznych výrazových prostriedkoch. Taktiež je pre mňa zábavné chodiť na takéto festivaly. A zároveň sa dostávam k textom, ku ktorým by som sa bežne nedostal, lebo nezvyknem čítať toľko, ako by som chcel. Moja učiteľka mi často dá texty, ktoré sú pre mňa veľmi podnetné a rád si ich prečítam.

Denis Šatan: Pretože je to sranda. A strašne dobre sa mi robí s mojou pedagogičkou. Ona vždy nájde v texte také veci, ktoré by som ja

nenášiel a je to zaujímavé pozorovať a niečo si z toho zobrať.

Iveta Meszárošová: Recitovala som už od 6. triedy. Potom som sa viac venovala divadlu a pripravovala som deti na recitáciu. Keďže už mám dôchodkový vek, viac času, tak som začala recitovať a trochu si trápiť svoje šedé bunky. Rada čítam, baví ma to a dostala som sa až sem do Kubína, takže som šťastná.

Patricia Demeterová: Vnímam to ako taký osobný comeback, pretože naposledy som recitovala ako 20-ročná a teraz na prahu tridsiatky som sa rozhodla, že si pospomínam na svoje študentské časy. Som rada, že tu môžem byť a vnímať toto miesto ako dospelá. Dobré to padne, keď si aj človek s pracovnými povinnosťami nájde na niečo takéto čas a oddýchne si.

Veronika Prekopová: Nič ma nemotivuje. Robím to čisto zo sebeckého dôvodu – naozaj mi to

pomáha. V mojom veku sa už stretávam s problémami, ťažkosťami a chápem, že svet nie je dokonalý ako film. A ani tá recitácia nie je dokonalá – sú tu rôzne šumy, nálady, tempo a tak funguje aj život. Čiže je to pre mňa taká paralela, tak, ako sa vysporiadavam s recitáciou, tak tak riešim aj život.

Martina Mareková: Nakoľko recitujem, odkedy si pamätám, tak recitácia znamená pre mňa to, že sa môžem v niečom pokoriť a kultúrne sa obrodíť. Rada sa aj pozerám na recitácie mojich kolegov, a vzdelávam sa.

Iveta Kloptová: Ja recitujem asi preto, lebo ma baví práca s pojmami. Baví ma spájať dané slovo s daným významom, a ešte mu prinášať nejaký ďalší myšlienkový zmysel. A ešte sem aj vždy rada prídem a po roku stretnem kamarátov a známych, s ktorými sa stretávam iba tu.

HODNOTENIE POROTY

Iveta Meszárošová

Vincent Šikula: S Rozárkou

Ze stejnojmenné psychologické novely slovenského autora Vincenta Šikuly si interpretka vybrala pasáž, ktorá dáva nahlédnout do vnútorného sveta vypravěče Ondřeje. Pečuje o svou handicapovanou mladší sestru Rozárku, ale není schopen svůj úkol splnit. Interpretka se možná až příliš nechala zlákat touto vypravěčskou perspektívou, kterou podporuje i lehkým kostýmovááním s chlapeckou stylizací (košile s černou kravatou). Na některých místech byla patrná nejistota v textu, byť zvláště retrospektivní pasáže spojené se vzpomínkami na dětství protagonistů byly velice působivé.

David Kroča

Patrícia Demeterová

Pär Lagerkvist: Výtah, ktorý šiel až dolu do pekla

Interpretka si vybrala náročný text: formálne precízny povídka švédského nositeľa Nobelovej ceny za literatúru s presne pointovaným riešením etického problému. Otázku nevery ztvárnila s citom pro výstavbu textu, ktorý pozvoľne buduje napätie, neboť cesta výtahom mileneckého páru sa doslova mení v cestu do pekla. Podařilo se jí vytvořit figuru záletné ženy, která s cynickou lehkostí přijímá surrealistické situace, v nichž smrt blízkého je jen fantastickou hrou. Velmi oceňuji dramaturgii a schopnost interpretovat text s citem pro autorskou poetiku.

David Kroča

Denis Šatan, Kostolište

Karol D. Horváth – Absolútny sluch
Karol D. Horváth – Absolútny sluch v podaní Denisa Šatana. Prednes, ktorý už jednou nohou vykročil smerom k mono-

lógu a polovičkou nohy k stand upu. Šikovne vykreslená karikatúra pozostatku mužstva pod papučou matriarchálnej mamy. Denis veľmi umne a pritom premyslene vťahuje diváka do vnútorného sveta chlapca, ktorého rodinné zázemie je vlastne tragédiou. Jeho prostriedky sú veľmi preexponované, svalový tonus šliape na 130 percent. Možno by som bol viacej zasiahnutý, ak by záverom vonkajškový prejav recitátora nebol – pod vplyvom traumatického zážitku – taký dokonalý. Možno.

Matej Čertík

Iveta Kloptová, Ružomberok

Soňa Uriková – Zajaci

Psi, vlci, býci a vtáci (psy, vlky, býky, vtáky) sú povolené dvojtvary množného čísla, aspoň tak sme sa to učili. Tá prvá verzia s mäkkým „i“ je viac humanizovaná, pripodobená človeku. Tak si viem vysvetliť, prečo „Zajaci“ a nie „Zajace“. Vypustení z klieťok sa správame ako tieto hlodavce a pravdepodobne čoskoro zle skončíme. Je to prirodzené, nie je na tom nič nenormálne, v podstate to ani nie je smutné a je zbytočné sa pri tom nejako emocionálne pozastavovať alebo, nedajbože, havárie nedávnych imigrantov v Anglicku, zbavených ľudskej identity a dôstojnosti. Kým ľudia doma chystajú Vianoce, tu vo svete má vetná melódia monotónny priebeh a určite nie je o poetickej kráse či vari o láske alebo o nejakom inom ľudskom cte. Keď to prežiješ a minie sa ti posledný kúsok mäsa, je asi čas vrátiť sa z tej zvieracej divočiny domov.

Richard Veselý

Andrej Rácz, Nitra

Bernhard Schlink – Predčítač

Veľmi zaujímavý prednes. Andrej je inteligentný hlbavý recitátor, jeho výraz zahŕňa nielen zaujímavý hlas, ale aj pohľad, postoj, energiu. Je ako živá

elektrická guľa, mení sa pred očami každú chvíľu, presne vieme, čo si on a jeho postavy myslia a cítime to isté, čo oni a ony. Je osobný v najlepšom slova zmysle. Je pozorovateľ a súčasne účastník a tým istým sa stávame aj my. Je dospelý a múdry. Zaoberá sa dôležitými vecami. A jedna z tých dôležitých vecí je otázka osobnej zodpovednosti, slobody a možnosti čeliť kolektívnemu zlu. A hoci sudca hovorí jasne že „...sú veci, ktoré nesmieme nikdy urobiť,“ a teda, že sú veci, za ktoré budeme potrestaní za akýchkoľvek okolností, Andrejov/Schlinkov hrdina zisťuje, že to nie je také jednoduché a čeliť takejto otázke je prakticky nemožné bez narušenia vlastnej integrity. Tu Andrej akoby stráca zo svojej energie a tak, ako sa jeho hrdina stáva bezradným, aj recitátor prestáva byť tou dospelou múdrou autoritou. Tu, kde očakávame, že nás bezpečne prevedie cez úskalia tejto mravnej dilemy, zlyháva nielen autor ale aj recitátor. Síce dýchavične dorecituje, ale my mu už neveríme a ocitáme sa v bezvýchodiskovej osamelosti. Nuž áno, veľkí umelci si na seba berú veľké bremeno zodpovednosti.

Richard Veselý

Veronika Prekopová, Bojnice

Roald Dahl – Genéza a katastrofa
Recitátorka dramaturgickou úpravou textu (pomerne rozsiahlymi škrťmi, ktoré však boli v tomto rozsahu potrebné, aby bol dodržaný stanovený časový limit prednesu) posilnila jeho dialogický charakter, čím nadobudol takmer podobu dramatického textu. A takto k jeho realizácii aj pristúpila: ako k dialógu postáv, ktoré sa však v jej podaní menia skôr na figúry, pričom ostávajú v ply-

nutí príbehu statické, nevyvíjajú sa. V jej výpovedi, ktorej viac ako čokoľvek iné chýba prirodzenosť, sa navyše vo výraze často stierajú rozdiely medzi priamou a nepriamou rečou. Text s ťaživou témou by si žiadal podanie, ktoré by priamočiaro túto ťaživosť neposilňovalo, no v tejto konkrétnej realizácii sa udial presný opak, až sa zmenila na

uplakanú hystériu.

Peter Milčák

Martina Mareková, Trnava

Etgar Keret - Nie celkom sama
Kratší, vnútorne dynamický text o neschopnosti vytvoriť skutočný hlboký citový vzťah medzi rozličnými pohlaviami. Recitátorka s dobrými hlasovými a rečovými predpokladmi vytvorila prirodzenú rozprávačskú polohu s jem-

ným nadhľadom, primeranou angažovanosťou i odstupom zároveň a zdravou dynamikou; z tejto roviny sa postupne vynára problém existencie ženského subjektu, ktorý dovádza mužov k samovraždám.

Jaroslava Čajková

Pierrotáci, SZUŠ Pierrot, Námestovo Wisława Szymborska – Nenávisť

Réžia: Denisa Šimurdová Trabalíková, DiS. art. Text Diana Laciaková
Foto Michal Lašut

Vysnená nenávisť a iné mladé hriechy,
ona si, keď musí počkať, počka.
Tak sa jej pre istotu nechýľa,
aj keď je iluzórne kocka.

Jarko Broz

Divadelný kolektív Pierroťáci sa rozhodol konfrontovať s témou nenávisti. Ako východiskový text mu poslúžila báseň poľskej poetky a literátky, laureátky Nobelovej ceny za literatúru Wisławy Szymborskej *Nenávist'*. Výber textu s výraznou mierou abstrakcie vo významnej miere určil charakter divadelnej výpovede. Súbor zvolil v rámci javiskovej konkretizácie personifikáciu ústrednej emócie a ako inscenačný princíp ilustratívne stvárnenie obrazov (vecí, emócií, vzťahov, súdov a pod.). Funkčným vybočením z tohto princípu bola napr. minimalistická, pohybová, vizuálne a sémanticky pôsobivá kruhová kompozícia v úvode či koncept využitia klavíra a klaviristky ako oživovateľa/hýbateľa deja. Škoda, že šikovný mladý súbor neusúvzťažnil Szymborskej mnohohrstevný svet s realitou dnešných dní či svojou vlastnou realitou. Viacrozmerná interpretácia by odomkla silu poézie, ktorá je dnes obzvlášť silnou pripomienkou neustále prítomnej a toxickej hrozby nenávisti vo všetkých jej podobách: Má bystré oči odstreľovača / a smelo pozerá do budúcnosti / ona jediná.

ROZHOVOR S REŽISÉRKOU

Text Agáta Gašperec Brozová

Čo najviac nenávidíš?

Najviac nenávidím ľudskú sebeckosť a keď niekto nie je schopný a ochotný spolupracovať.

Ako vznikla táto vaša *Nenávist'*?

Nenávist' vznikla veľmi zaujímavou. Najskôr vznikol pohyb, o ktorom sme podvedome vedeli, že v ňom vzniká niečo, v čom sa nik z nás nechce vrátať a čo je tak či tak medzi nami. A tak sme prišli k tomu, že pohyb nám zobrazuje nenávist' ako takú. Potom následne sme k nemu hľadali báseň, čo sa nám našťastie podarilo a bola to najťažšia úloha. Báseň od Wisławy Szymborskej nám sadla ako ritka na šerbeľ. Vo všetkých pohyboch šla s nami, po celý čas. Najskôr sme premýšľali, ako to ukončiť dobre, aby to bolo pozitívne, ale na druhej strane je nenávist' niečo, čo je stále medzi nami. Ona jediná tu ostane, často sa drží rodových línií a jednoducho to je to jediné, čo prežije. Len nenávist' a život. Tá báseň nám to pripomína každým veršom.

Hovoríš, že ste začali od pohybu. Prečo ste zvolili taký postup?

Keďže sme škola, tak vždy v septembri sa najprv potrebujeme nejakým spôsobom rozpohybovať, ponatahovať, spomenúť si na veci, ktoré sme zabudli cez leto. Robíme rôzne cvičenia, prostredníctvom ktorých sme natrafili na počiatkové kruhy. Kruh je pre mňa veľmi divadelne zaujímavý, pretože môže znázorňovať vodu, kolobeh života, a množstvo iných vecí. Začali sme sa s kruhmi hrať viac, hľadať, ako sa dajú povýšiť, čo sa s nimi ešte dá robiť. Kruhy boli teda počiatkom celého divadla a posúvali nás stále ďalej.

Čo by si povedala o svojom súbore? Ako sa s dievčatami pracuje?

Ako s dievčatami v ich veku. Každá jedna má svoje pre a proti, ale tým, že som s dievčatami už šesť-se-

dem rokov, už sme tím a myslím, že tvoríme pekný kolektív, ktorý chápe toho druhého, vie vyjsť v ústrety. Ja som na ne neskutočne hrdá, pretože tento rok sa nám tu podarilo dostať už druhýkrát a sme za to nesmierne vďační, ako za každú príležitosť, kedy si môžeme zahrať. Ja im môžem len veľmi pekne poďakovať za to, že to ony so mnou zvládli, lebo ja som tiež prísny človek. A keďže sú vo veku, kedy u nás končia s divadelným súborom, tak mi len ostáva popriať im veľa šťastia.

Je niečo, čo by si chcela odkázať divákovi?

Nenechajme nenávist', aby nám zničila krásne chvíle.

POSTREHY S HODNOT/ACEJ DISKUSIE

Karol: (o kruhu na začiatku)

Človeka to naštve, že to nevymyslel sám.

Karol: Ak použijem klišé, potom ho musím povýšiť.

Diana: Bol to príbeh o nenávisti, ale bez zamrzenia.

DDS Tadaát, ZUŠ, Bernoláková 26, Košice

Silvia Kaščáková – Paľo Paľoviec

Réžia: Tomáš Hodermarský, DiS. art. Text Miron Pukan
Foto Michal Lašut

Vysnena nenávisť a iné mladá hriechy,
ona si, keď musí počkať, počka,
Tak sa jej pre istotu nechýľa,
aj keď je iluzórne kocka.
Jarko Broz

Mládežníci zoskupení v novovzniknutom divadelnom súbore Tadaát z Košíc sa rozhodli inscenačne spracovať životné osudy jedného z reprezentatívnych zberateľov slovenskej ľudovej slovesnosti – Pavla Emanuela Dobšinského. Východiskovým zdrojom sa pre nich stal prvoplánovo kreovaný básnický text mladej poety, textárky a prekladateľky Silvie Kaščákovvej Ako Paľko Dobšinský zbieral rozprávky. Prostredníctvom lineárne radených obrazov, chvíľami v prudkých a často scénicky nemotivovaných strihoch, využívajúc zvláštnym spôsobom (neraz i nepochopiteľne) divadelnú skratku interpreti „prerozprávali“ niektoré Dobšinského uzlové životné medzníky v intenciách životopisného curricula, pričom sa však nevyhli popisnosti a v podstate rezignovali na dôsledné budovanie divadelných metafor s nadstavbovým významovým gestom (výnimku tvorilo napr. štylizované putovanie

zberateľa rozprávok po vtedajších uhorských mestách). Drvivá väčšina mizanscén vznikala a zanikala náhle, ako sme už načrtli, bez hlbšej motivačnej odôvodnenosti konania interpretov, ktorí v rámci ostenzie predostierali divákovi rozličné dramatické sekvencie vytvárané napríklad aj z náznaku citácií ľudových rozprávok (spomeňme povedzme naznačené fragmenty zo známych rozprávkových príbehov Sol' nad zlato, Sedem zhavranených bratov a i.). Aj použitie hudobných motívov rozličnej proveniencie (alúzie na folklór, židovské nápevy a pod.) dokumentovalo isté nejasnosti v dramaturgicko-režijnej koncepcii (Tomáš Hodermarský ako režisér, dramaturg a výtvarník v jednej osobe), keďže reprodukovanie hudobné party nevedno prečo striedala interpretácia živého hudobníka, ktorá navyše neraz prehlušovala verbálne konanie mladých hercov. Podobné

problémy vyvolávalo aj svietenie podporujúce divadelnú ilúziu.

Žiada sa ešte dodať, že rámcovaná inscenácia prostredníctvom baterkového zdroja svietiaceho na čiernej plachte v jej expozícii, evokujúca hviezdnu svietiacu Dobšinskému na ceste poznania, sa v závere vďaka viacerým svetelným zdrojom rozmnožila za bielu plachtou o ďalšie hviezdy rozptýlené po nebi, čím akoby odkazovala na inscenačné princípy a výrazové prostriedky blízke poetike divadla poézie. Škoda, že sa v rámci štruktúry diela ako celku objavili iba minimálne, hoci práve tie predznamenali v úvode jeho poetiku, ktorá sa mala – prostredníctvom systematického budovania javiskových obrazov – ďalej rozvíjať. Žiaľ, tvorcovia na ňu akosi pozabudli... Azda v budúcnosti sa spomínaným inscenačným problémom budú usilovať vyhnúť.

ROZHOVOR S REŽISÉRKOU

Text Dušan Jablonský

Čo vás inšpirovalo k stvárneniu života „kráľa“ slovenských rozprávok, Pavla Dobšinského?

Keďže s deťmi pracujeme formou tvorivej dramatiky a veľa sa venujeme rôznym hrám, etudám a pod., tak pri tejto práci, často hravej a improvizovanej, som zistil, že táto generácia už veľmi nevníma tie klasické rozprávky, ako Braček jelenček, Sol' nad zlato, Zhavranelí bratia atď. A keď som spomenul tvorbu Pavla Dobšinského, tak možno štyria z dvanástich vedeli, o koho ide. A to sú deti, ktoré sa venujú literatúre a umeniu! Nehovorím teda už o tých, ktorí sa o literatúru vôbec nezaujímajú. Prečítal som im teda niekoľko rozprávok od Dobšinského, im sa to zapáčilo, najmä tie hororové a krvavé, a preto sme

sa rozhodli priblížiť túto tému, tému rozprávkaru a jeho života, ich rovesníkom. Je to veľmi zrýchlený obraz jeho života v jednom dramatickom tvare, kde sa v takých veľmi metaforických tvaroch snažíme prinášať odkazy na jednotlivé rozprávky i Dobšinského kľúčové životné momenty.

V inscenácii boli dominantnou zložkou pohyb a hudba, prevládali nad textami. Prečo ste sa rozhodli pre takýto inscenačný postup?

Ako libreto sme použili úryvky z knižky Silvie Kaščákovéj Ako Palko Dobšinský zbieral rozprávky. Táto kniha nám slúžila ako veľká inšpirácia a odrazový mostík k tvorbe. Deti majú rady hudbu, hneď v začiatkoch sa ma pýtali, aká tam bude hudba, takže sme si povedali, že sa teraz od tej hudby trochu viac odrazíme. Veľmi pekne ďakujem môjmu úžasnému kolegovi, Petrovi Orgovánovi, ktorý naozaj na tých husliach prináša svoje

majstrovstvo a výrazne tak podporil túto inscenáciu. A tak sme postupne vychádzali z tej hudby a textu. Spočiatku sme tam mali viac textov, ale čím ďalej, tým viac sme z nich uberali a uberali a skôr sme tvorili pohybové obrazy a tak vznikol tento konečný tvar.

POSTREHY S HODNOTIA- CEJ DISKUSIE

Miron: Má to ďaleko od divadla poézie

Tomáš Hodermarský, režisér:

Pôvodne sme to brali ako dokumentárny typ divadla.

Diana: Pre mňa osobne to bolo veľmi dôsledné divadelné bibliografické dielo, ale mal by tam nasledovať váš vzťah k nemu, k tej téme, čo tam chýbalo.

Diana: Mali by ste mať nejakú blízku dušu, ktorá by vám povedala, či sú tam tie veci, ktoré ste tam chceli.

DRK KALORIK, ZUŠ Dezidera Kardoša, Bánovce nad Bebravou

Jan Werich – Chlap, dedo, vnuk, pes a hrob

Réžia: Zuzana Varhaníková

Prv som bol vnuk aj chlap a už som ded.
semi tam som bol na nich pes.
Aj som im brat a krmil som bol a jed
v nich veľa. A hrob môj je už les.
Janko Broz

Čoho sa bojíme?

Poviedka Jána Wericha ma pri listovaní programom tohtoročného Hviezdoslavovho Kubína potešila. Werich bol pán slova a stále sa skvelo číta, počúva, cituje i re-cituje. Obdivujeme dôraz na každé slovo, na jeho zaužívaný i zabudnutý význam, ale i objavovanie jeho nových vrstiev asociatívnym, či hravo logickým postupom. A pod tým všetkým nám chrstne do tváre pointu, jednoducho samozrejmu a zároveň hlbokú ako zárez sedliackym nožom do čerstvého chleba. Skvelá predloha na prácu s deťmi, ktoré so slovom na javisku začínajú pracovať. Táto navyše v sebe nesie vtipne komentovaný krvavý príbeh o zlodějovi s tragickým koncom, čo musí byť pre mnoho detí maximálne vzrušujúce. A vysporiadať sa popri tom s témami strachu,

smrti, či našich predsudkov voči iným zas môže byť pre deti veľmi poučné. Prekvapila ma opatrnosť a dlhá expozícia inscenácie, akoby zdôvodnenie až ospravedlnenie, že sa vôbec takáto predloha na javisku s deťmi objavuje. Kľúč k interpretácii, že si hororový príbeh deti vymyslia na dedovom pôjde, kde sa tak radi bojíme, je úplne logický a prirodzený. Opodstatnil by aj krutosť detí na javisku voči papierovým postavám, ktoré si deti na javisku predpripravili. Navyše sa funkčne využilo scudzovanie a Werich vo svojej genialite nás zoči-voči smrti tiež nenechal samých a ponúka krásnu pointu. Tak prečo ten strach z krutosti či smrti na detskom javisku? Myslím si, že je to účinná cesta ako ju eliminovať v skutočnom živote.

POSTREHY S HODNOTIA-CEJ DISKUSIE

Alenka: Kto je režisér? Vy ste pani Werichová?

Alenka: Smrti sa vôbec netreba báť. Na tom javisku.

Rozhovor s režisérkou

Text Pavol Náther
Foto Michal Lašut

Najlepšie veci vznikajú, keď sa nudíme, lebo sme prinútení niečo vymyslieť. Dnešné deti majú problém sa nudiť, pretože stále majú v ruke mobil, ktorým si vedia vyplniť každú voľnú chvíľu. A potom, keď sa zrazu ocitnú samé, bez všetkého, tak nevedia, čo majú robiť. Nuda je nudná, ale môže byť aj podnetná...a ako s ňou pracovať, to sme mohli vidieť v predstavení, ktorého režisérkou je Zuzana Varhaníková.

S čím ste najviac zápasili pri tvorbe predstavenia? S pamätaním si textu, s pohybom, synchronizáciou...?

Najťažšie bolo asi vyčistiť to predstavenie. Deti prichádzali s množstvom nápadov, robili sme to cez improvizácie a vytváranie etúd a vybrať potom to, čo chceme zachovať, bolo náročné.

Predstavenie je o tom, že sa deti nudia a nájdú si nejakú zábavku. Je to aj v realite s nimi tak, že sa nudia a potrebujete ich nejako zabaviť?

Presne tak. Vzniklo to aj z toho popudu, že momentálne je taký syndróm, že mobil je vždy po ruke a keď sa nudím, tak som na mobile. Ale keď prídu ku mne na hodinu, tak si musia mobil odložiť. Takže na začiatku si dávame také hry, aby sa trochu rozohriali a zaktivizovali. Tie covidové roky, ktoré sme tu mali, im zobrali to, že sú v kolektíve s kamarátmi, s ktorými sa hrajú a rozprávajú. Naučili sa komunikovať online, cez mobil a v tom aj ostali a sú také uzatvorenejšie.

Je to pomerne mladý súbor, pracujete s nimi druhý rok. Ako reagovali, keď sa dozvedeli, že pôjdu až na celoslovenské kolo?

Nesmierne sa tešili. Vôbec sme to neočakávali. Veľmi sme si vážili pripomienky porôt na jednotlivých kolách a snažili sme sa ich zapracovať. Postupovali sme ďalej a deti mali obrovskú radosť, že sme postúpili až do „finále“. A keď sme už cestovali sem, tak mali také zmiešané pocity – radosť, stres, obavy, napätie. A teraz sú tu ako také malé Alenky v krajine zázrakov.

DDS Bebčina, ZUŠ Štefana Baláža, Nová Dubnica

Zvonimir Balog – Klopkanie

Réžia: Emma Martináková, Miriam Martináková Foto Michal Lašut

Stále ma tíu po hlave,
lebo som zlatý ako dieťať,
sám zlatý klíneec, dieťať hračú,
a vy ste zlaté všetky.

Z tajného hlásenia Slovenskej divadelnoinformačnej služby: „Dolným Kubínom sa 23. 6. 2023, o tretej popoludní, prehnala energetická smršť. Podľa zatiaľ neoverených údajov

- ✱ zvalila porotcu Horvátha aj so stoličkou
- ✱ vybúrila dieru do steny Estrádnej sály miestneho kultúrneho domu
- ✱ na príľahlom námestí dvihla do desaťmetrovej výšky návštevníkov pivárne aj s pohármi čapovanej desiatky v rukách
- ✱ následne ich, prekvapených, rozosmiatych a poprúkaných od pivovej peny, jemne posadila do záhonu tulipánov
- ✱ bláznivo roztancovala dôchodkyňu, idúcu s nákupom z neďalekého nákupného centra okrem dôchodkyne roztancovala aj dvadsať deka tresky, dva grahamové rožky a fľašu marhuľovej kofoly v jej taške

- ✱ krátko na to sa roztancovala aj taška
- ✱ následne sa smršť ohromnou rýchlosťou a s krikom, intenzitou prevyšujúcim štart moderného prúdového lietadla, vzdialila smerom na Novú Dubnicu

Narýchlo zvolané konzílium odborníkov sa rozdelilo na dva tábory. Jeden tvrdí, že išlo o megasilu, ktorá má zdroj v nám doteraz neznámej časti vesmíru, druhý tábor je presvedčený, že všetky zaznamenané skutočnosti sú známymi sprievodnými znakmi detského divadelného súboru Bebčina.

Očarení a rozosmiati svedkovia tejto udalosti sa zatiaľ dokážu zhodnúť iba na fakte, že neznáma sila sa všetkým prítomným predstavila slovami: Ja som strašidelný príbeh.“

Tajnú správu získal a zverejnil Karol Horváth

POSTREHY S HODNOTIACEJ DISKUSIE

Karol: Mal som pocit, že ma to obráti aj so stoličkou.

Karol: Väčší minimalizmus by ste dosiahli, už len keby ste vyplí aj to svetlo.

Diana: Nech nie je smutné to dievčatko, čo sa pomýlilo. Emma (režisérka): Oni nie sú smutní, oni sú radi, že už to majú za sebou.

Katka: Pri Bebčine si treba sadnúť ďaleko. Hovorím si: ale to je Emma, tak uvidíme, ako ďaleko spadlo jablko. A nespadlo ďaleko od stromu.

Rozhovor s režisérkou

Text Agáta Gašperek Brozová

Ste poverčivá? Klopkáte niekedy na drevo?

Áno, som. Klopkám, ale asi si to ani neuvedomujem, mám to tak prirodzene.

Ako ste si zvolili tému, prečo strach? Nebáli ste sa, že sa deti zľaknú?

Nie, nebáli. Strach je špecificky zvolená téma a vychádza z konverzácií detí na dramáku, keď si deti myslia, že ja nepočúvam. To je ten začiatok, koniec, prestávky na dramáku, kedy sa rozprávajú o tej mame, o tom otcovi, ako to v rodine prebieha, čo zase bolo doma. Sú to deti vo veku 7 - 10 rokov a práve to, čo bolo v divadle spomenuté, tak to sa im naozaj deje, to je ten najväčší problém. Pre nich je najväčší strach, že prídu domov s rozbitým kolenom a mama im dá zaracha. Lenže pre nich je najväčšia zábava ísť a skočiť do Váhu. A je krásne, že to tak ešte stále je. My dospelí si myslíme, že už to nie je tak, ako keď sme my boli malí. Je to! Rodičia sa o deti strašne boja. Majú sa prečo báť, ale je to. A my na decká tlačíme a tlačíme a chceme, aby to nebolo. Dupeme ich a chceme z nich vytvoriť maličkých nudných dospelákov. A to je najväčší strach, ktorý majú deti. Ale robíme to aj my, učiteľia, že z nich toto spravíme. Nechceme, ale spravíme.

Tieto deti absolútne nevyzerajú udupane, majú extrémne veľa energie, sú sami sebou, užívajú si to. Ako sa s takou energiou pracuje?

Joj, ťažko. To sú prvoročáci, chodia na dramák prvý rok. Niektorí chodia už dva roky, ale tých je asi šesť. Chcelo to veľkú odvahu, veľkú prácu. Naložila som si na seba veľa, niekedy to bolo pre mňa ťažké. Sedela som hodinu v aute, pretože som nedokázala vyjsť po schodoch domov z roboty, naozaj som nevládala, tak ma to vysosalo. Prvý polrok bol naozaj ťažký, ale po tom polroku, keď sme si zvykli na pravidlá, na hranice, kým som našla, čo musím robiť ja, aby ma tie decká brali, a ako musia oni ku mne pristupovať, aby ja som brala ich. Lebo to nie je len o tom, že ja dávam hranice im, ale aj ja musím vnímať a rešpektovať ich. Tak sme sa nejako zosúladiť, ale stále to nie je med lízať. Stále sú pre mňa tie hodiny jedna náročnejšia, druhá menej náročná, ale potom príde nečakaná chvíľka, kedy to dieťa odchádza domov z dramáku a povie mi: „Emmka, ja ťa milujem.“ Oni majú také vyjadrovacie schopnosti, že to je na nezaplatenie. A vtedy si poviem, že dobre, že to tak je a dobre, že som to zvládla.

Základ je byť otvorený

Text Dušan Jablonský
Foto Michal Lašut

Majka Danadová je herečka, režisérka, performerka a pravidelným návštevníkom Hviezdoslavovho Kubína ju isto netreba zvlášť predstavovať. V minulom roku sme ju tu mohli vidieť ako členku divadelného zoskupenia ODIVO v predstavení pohybového divadla Stopy v pamäti a na tohtoročnom Kubíne vedie workshop s názvom OD TELESNOSTI K MATERIÁLU A SPÄŤ. O ňom i o niečom inom sme sa s ňou pre náš/váš spravodaj porozprávali.

Ako si sa dostala k pohybovému divadlu a čo pre teba tento žáner divadla znamená?

Ja som bola pohybovo aktívna už od malička. Hrala som tenis, chodila som zároveň na tanečnú. Mala som veľa energie, takže ma naši poprihlasovali, kde sa dalo. Fyzická aktivita mi bola vždy blízka a neskôr sa to začalo nejak tak hlbšie formovať. Našla som si k pohybovému divadlu hlbší vzťah, najmä počas štúdia alternatívneho divadla na DAMU v Prahe, kde sme už nepracovali len s nejakou choreografiou, ako na tanečnej, ale začali sme spoznávať svoje telo a jeho možnosti do hĺbky a hľadali sme nejaký iný spôsob vyjadrovania alebo napr. fyzického vzťahu k objektom. V Prahe som natrafila aj na pedagógov, ktorí sa venujú vyslovene fyzickému divadlu a začala som si vyhľadávať rôzne workshopy, pretože tento spôsob vyjadrovania ma veľmi zaujal. Režisérka Petra Tejnorová si ma neskôr zobrala do medzinárodného projektu a tam som sa mohla ďalej rozvíjať. A vlastne v rámci tohto hľadania vlastného fyzického jazyka som sa dostala aj k autorskému divadlu, ktorému sa venujem a práve ten fyzický prejav stále používam, stále je jedným z nosných prvkov mojej divadelnej komunikácie.

Vnímanie tohto žánru je pre diváka náročnejšie ako pri klasickom divadle. Ako sa snažíš osloviť divákov, aké máš divácke odozvy a čo tieto odozvy znamenajú pre tvoju ďalšiu tvorbu?

Divácky to možno nie je pre každého, čo je ale úplne v poriadku. Možno to niekedy vyžaduje náročnejší spôsob dekódovania, ale nemusí to tak byť. Niekedy jednoducho stačí takýto abstraktnejší jazyk nechať na seba pôsobiť a nemusíme sa za každú cenu snažiť mu porozumieť a rozkódovať ho. To si myslím, že je veľmi podstatné. Netreba byť veľmi nervózny z niečoho, čomu nerozumiem. Lebo jednoducho to zdieľanie nemusí byť vždy na nejakej racionálnej úrovni, ale môže sa samozrejme diať aj na úrovni emočnej či inej. Mnoho ľudí práve hovorí, že takýto abstraktnejší jazyk vyjadrovania v nich otvára nejaké témy, možno nejaké uzavreté Pandorine skrinky, pretože každý ho číta cez svoju vlastnú skúsenosť. Ale to samozrejme neznamená, že tá abstrakcia je nejaká bezbrehá. Treba ju veľmi presne siahnuť ku konkrétnej téme a rozdať divákovi aj kľúče k jej kódovaniu.

No a čo sa týka tých reakcií a ich vplyvu na moju tvorbu, záleží na tom, čo beriem za divácku odozvu. Ona je fajn v tom, že niekoho vodí-

me takýmto spôsobom. Pracujeme, pôsobíme na slovenskej scéne už desať rokov a za ten čas sme mali možnosť hosťovať na stovke národných i medzinárodných festivalov a aj kritická odborná odozva, aj divácka odozva je veľmi pozitívna, lebo máme takmer všetky predstavenia vypredané, čo je pri takomto menšinovom a alternatívnom žánri vlastne splnený sen.

Minulý rok si tento fyzický divadelný jazyk prezentovala ako herečka, dnes sa v rámci workshopu snažíš svoje skúsenosti odovzdať iným. Čo so svojimi frekventantmi konkrétne robíte a ako sa ti s nimi pracuje?

Je to hľadanie vzťahu subjekt-objekt, kombinácia prvkov pohybového, objektového divadla a performancie a je obohatená aj o prácu s textom. Je tu so mnou aj kolega Filip Jekkel, ktorý sa vyslovene venuje istým hereckým technikám. Krásne to na seba nadväzuje. Ja mu nejakým spôsobom pripravím participantov, uvoľním ich telesne, pouvedomujeme si nejaké veci po tej telesnej stránke, nejaké veci si pomenujeme, získame skúsenosť s našou telesnou stránkou a potom je on schopný to prevziať a aplikovať vo vzťahu k textu, pretože tie princípy sú tam veľmi podobné. Čiže, my sa veľa hráme, veľa stavia-

me na hre, pretože si myslím, že hra je základom kreativity, kreatívneho skúmania a človek sa vie cez hru dostať do viacerých vrstiev toho skúmania, pretože ho to jednoducho baví. Využívame rôzne objekty – palice, korkové tehly, jengu, čo je taká skladačka, taká hra, loptičky a mnohé iné, lebo sa mi osvedčilo pracovať s objektmi. Frekventanti si totiž všímajú objekty a nevšímajú

si ako vyzerajú. Jednoducho im ide o to, aby nejaké veci napr. nespadli a už sa to telo dostáva do istých relácií, do ktorých by sa bežne nedostalo a pri tom vypínajú svoje kontrolky. :—)

A čo sa týka vzájomnej spolupráce, robí sa nám strašne fajn. Máme to rozfázované na tri dni a oni sú veľmi otvorení. Väčšina z nich je z Levíc

a z Veľkého Krtíša, takéto dve skupinky sa tam našli. Základ je, aby boli otvorení celému tomu daniu. A oni sú, majú veľkú chuť stále niečo spoznávať. Vrávia, že by si pár dní workshopu ešte pridali. A to je dobre, lebo len tak v nich niečo zostane.

Ďakujem za rozhovor.

Pá, O. Hviezdoslav XVIII

Text Jarko Broz, zručný remeselník

A tak môj sonet čarorúče¹ osemnásť zrel liet,
skvost, čo čas ryl a v srdcia ťažké vpísal ryhy,
sťa Pegas pel a spel a darmo ryčím: čihi²!
Môj kôň len hota³, a už nijak späť.

Som malba temno-žialna sťa môj vizuál,
keď zriem, že končí v deň ten moja ročná púť.
Ak súdia ľudia, že ma načim⁴ friško⁵ zabudnúť,
var⁶ som sa z povinností daked⁶ vyzúval?

Zabudnem i ja ak a časom. Dnes ešte kypím
a bujné city vo mne vatrou vrú.
Aj Amor šípi, že smie vpáliť šípy

- 1 * čarovne a obratne zároveň
- 2 * príkaz koňovi – doľava!
- 3 * príkaz koňovi – doprava!
- 4 * treba
- 5 * rýchlo
- 6 * dakedy
- 7 * naturel, povaha

v hruď moju pozbavenú ochrán pancieru.
Zabite, zbite, bite! Nehodím fintu do žita,
ja ešte vlastným fínt! A letora⁷ som hodne zložitá.

LOPEROHUNT, tanečno-hudobný duet s príbehom

Tanec, hlas, réžia: Robie Legros

Hudba, svetlo: Matthieu Legros

Foto Michal Lašut

Hviezdoslavov Kubín 2023

Výsledky súťaže

KATEGÓRIA – RECITAČNÉ KOLEKTÍVY A DIVADLÁ POÉZIE DETÍ

HLAVNÁ CENA:

**DRK ÚSMEV, Základná škola
s materskou školou, Babín**
Helge Torvundová – Tyra
Z knihy: Vivaldi

OSOBITNÁ CENA:

**DDS Bebčina, ZUŠ Štefana
Baláža, Nová Dubnica**
Zvonimir Balog – Klopkanie
Z knihy: Jednonohý pes
a krátkozraké kurie oká

NÁVRH NA POSTUP:

**DDS Bebčina, ZUŠ Štefana
Baláža, Nová Dubnica**
Zvonimir Balog – Klopkanie
Z knihy: Jednonohý pes
a krátkozraké kurie oká

PÁSMO:

ZLATÉ PÁSMO:

**DRK ÚSMEV, Základná škola
s materskou školou, Babín**
Helge Torvundová – Tyra
Z knihy: Vivaldi

DDS Bebčina, ZUŠ Štefana

Baláža, Nová Dubnica
Zvonimir Balog – Klopkanie
Z knihy: Jednonohý pes
a krátkozraké kurie oká

STRIEBORNÉ PÁSMO:

**TOTE TAM, ZUŠ Antona
Cígera, Kežmarok**
Daniel Hevier – Dospeláci
Z knihy: S deťmi sa
dá dohodnúť

MoDRéTRaKy, ZŠ s MŠ,

Lúky 1226, Vráble
Milan Lechan – Najkrajší zážitok
Z knihy: Žiacka kniž-
ka Milana Lechana

DDS Únikový východ,

ZUŠ Veľký Krtíš
Constance Ørbeck-Nilssen,
Akin Düzakın – Wilhelm
Z knihy: Kto je Wilhelm?

DS Drim, ZUŠ Jozefa

Rosinského v Nitre
Vasko Popa – Hry
Z knihy: Večne Neviditeľná

DRK KALORIK, ZUŠ Dezidera

Kardoša, Bánovce nad Bebravou
Ján Werich – Chlap, dedo,
vnuk, pes a hrob
Z knihy: poviedky Fimfárum

BRONZOVÉ PÁSMO:

DDS Tadáát, ZUŠ

Bernolákova 26, Košice
Silvia Kaščáková – Paľo Paľoviec
Z knihy: Ako Palko Dob-
šinský zbieral rozprávky

DDS L'alia, ZŠ sv. Jozefa, Hlohovec

Jozef Mokoš – Letí, letí dáždňik
Z knihy: Vkladná knižka
rozprávok a básničiek

Pierroťáci, SZUŠ Pierrot,

Námestovo
Wistawa Szymborska – Nenávisť
Z knihy: 49 básní

Divadelný súbor Deti

Thálie, Základná umelecká
škola, Hlohovec
Milan Rúfus, Valentín Šefčík,
František Rojček, Brian
Brestovanský – Do vankúša
Z knihy: Milan Rúfus: Roz-
právky II., Valentín Šefčík:
Basta fidi, František Roj-
ček: Eprigramy: od pol
ôsmej do pol ôsmej

KATEGÓRIA – RECITAČNÉ KOLEKTÍVY A DIVADLÁ POÉZIE MLÁDEŽE A DOSPELÝCH HLAVNÁ CENA:

Naboso, ZUŠ J. Rosinského, Nitra
Pavel Vilikovský, Janko
Kráľ – Slovo o Jankovi

Z knihy: Pavel Vilikovský –
Slovo o Divnom Jankovi,
Janko Kráľ – Zakliata panna
vo váhu a divný Janko

**PÁSMSA:
ZLATÉ PÁSMO:**

Naboso, ZUŠ J. Rosinského, Nitra
Pavel Vilikovský, Janko Král – Slovo o Jankovi

Z knihy: Pavel Vilikovský –
Slovo o Divnom Jankovi,
Janko Král – Zakliata panna
vo váhu a divný Janko

STRIEBORNÉ PÁSMO:

**DS KONKE, Konzervatórium,
Timonova 2, Košice**
Sylvia Plath – Zrkadlo

Z kníh: Hrana, Den-
níky Sylvie Plath

Zádrapky, ZUŠ, Senica
**Jaroslav Rudiš, Mardoša, Peter
Milčák, Brian Patten, RupiKaur,
David Drábek, Maja Pelević, Peter
Hoeg, TedChiang – Pralinka**

Z kníh: Potichu, Nanobook,
Brum, Z liverpoolskej scény,
Moje telo, môj domov, Aby
se Čechumovary zachvěly,
Srbská dráma, Vyrovnaný
mladý muž předzrcadlem,
Příbeh vášho života

BRONZOVÉ PÁSMO:

Strom na ceste, ZUŠ
PálaKadosu, Levice

Jozef Urban, Daniel Hevier,
RupiKaur – Hudba môjho
detstva
Z kníh: Malý zúrivý Ro-
binson, Nočný predaj
nádeje, Mlieko a med

Zádrapky, ZUŠ, Senica
Kolektív, RupiKaur – Homeostáza

Autori textu: kolektív,
RupiKaur
Z knihy: Slnko a jeho kvety

Hviezdoslavov Kubín 2023

IV. KATEGÓRIA PREDNESU POÉZIE

**1. MIESTO/PRIAMY
POSTUP:**

Martina Herichová, Nitra

Virág Erdős – Moja vina
Prekladateľka: Eva
Andrejčáková, Vlado Janček
Pedagogička:
Mgr. Marica Šišková

**PÁSMSA:
ZLATÉ:**

Martina Herichová, Nitra

Virág Erdős – Moja vina
Prekladateľka: Eva
Andrejčáková, Vlado Janček
Pedagogička:
Mgr. Marica Šišková

BRONZOVÉ:

Sarah Isabel Sabolová, Prešov

Virág Erdős – Moja vina a iné
Prekladateľka: Eva
Andrejčáková
Pedagogička: PaedDr.
Mária Kuderjavá, PhD.

2. MIESTO:

Klára Dobšovičová, Trnava

Jacques Prévert –
Zelená nádej
Prekladateľ: Vladimír Reisel
Pedagogička:
Mgr. Kristína Silná

Klára Dobšovičová, Trnava

Jacques Prévert –
Zelená nádej
Prekladateľ: Vladimír Reisel
Pedagogička:
Mgr. Kristína Silná

Lila Belková, Košice

Ivan Kupec – Mahonai
Pedagogička:
PhDr. Eva Grohová

Amália Bohňová, Prievídza

Miroslav Válek – Dejiny trávy
Pedagogička:
Mgr. Soňa Mikušová

3. MIESTO:

Barbora Rožňayová, Trnava

Amy Lowellová – Vzory
Prekladateľka: Rudolf
Skukálek, Jozef Kot
Pedagogička: Mgr. Blanka
Blesáková

STRIEBORNÉ:

Samuel Baček, Malacky

Laco Novomeský – Nedeľa

Jozef Urban, Levice

Michal Tallo – Zrod
Pedagogička: Mária Maková

**Veronika Zacharovská,
Banská Bystrica**

Lýdia Vadkerti Gavorníková –
Spievam o spievaní

Juliana Fejová, Námestovo

Wisława Szymborska –
Rubensove ženy
Prekladateľka: Silvia
Kaščáková

**NÁVRHY NA POSTUP:
ČESTNÉ UZNANIA:**

Jozef Urban, Levice

Michal Tallo – Zrod
Pedagogička: Mária Maková

Barbora Rožňayová, Trnava

Amy Lowellová – Vzory
Prekladateľka: Rudolf
Skukálek, Jozef Kot
Pedagogička: Mgr. Blanka
Blesáková

Sarah Trangelová, Bratislava

Miroslav Válek – Vzducholod'

IV. KATEGÓRIA PREDNESU PRÓZY

1. MIESTO/PRIAMY POSTUP:

Kristína Balgová, Veľký Krtíš

Etgar Keret – Myšlienka
v tvare príbehu
Prekladateľka: Silvia Singer

2. MIESTO:

Simona Horičková, Nitra

Claudia Piñeiro –
Odpad pre sličky
Prekladateľka: Barbara
Sigmundová
Pedagogička:
Mgr. Marica Šišková

Nina Rybáková, Banská Bystrica

P. Guterman, J. Colohnatt –
Vražda v divadle
Prekladateľ: Dušan Taragel
Pedagogička: Mgr. art.
Gabriela Janková

3. MIESTO:

Alexandra Hornáková, Trnava

Woody Allen –
Intelektuálka na predaj
Prekladateľ: Martin Kubuš
Pedagogička: Mgr. Blanka
Blesáková

Michaela Žatková,

Považská Bystrica

Jančová – Hrnčiariková-
Šišlákova – Kovalyk –
Stratená – koláž
Pedagogička: PaedDr.
Eva Žibrúnová

ČESTNÉ UZNANIA:

Samuel Vrlák, Kostolište

Veronika Šikulová –
Horekomoštopoje
Pedagogička: Beáta Reifová

Jakub Szöke, Nitra

Saša Filipenko – Bývalý syn
Prekladateľka:
Katarína Strelková
Pedagogička:
Mgr. Marica Šišková

PÁSMA:

ZLATÉ:

Kristína Balgová, Veľký Krtíš

Etgar Keret – Myšlienka
v tvare príbehu
Prekladateľka: Silvia Singer

Simona Horičková, Nitra

Claudia Piñeiro –
Odpad pre sličky
Prekladateľka: Barbara
Sigmundová
Pedagogička:
Mgr. Marica Šišková

Nina Rybáková, Banská Bystrica

P. Guterman, J. Colohnatt –
Vražda v divadle
Prekladateľ: Dušan Taragel
Pedagogička: Mgr. art.
Gabriela Janková

STRIEBORNÉ:

Alexandra Hornáková, Trnava

Woody Allen –
Intelektuálka na predaj
Prekladateľ: Martin Kubuš
Pedagogička: Mgr. Blanka
Blesáková

Michaela Žatková,

Považská Bystrica

Jančová – Hrnčiariková-
Šišlákova – Kovalyk –
Stratená – koláž
Pedagogička: PaedDr.
Eva Žibrúnová

Samuel Vrlák, Kostolište

Veronika Šikulová –
Horekomoštopoje
Pedagogička: Beáta Reifová

Jakub Szöke, Nitra

Saša Filipenko – Bývalý syn
Prekladateľka:
Katarína Strelková
Pedagogička:
Mgr. Marica Šišková

Katarína Pustaiová, Košice

Václav Pankovčín –
Marimka a kolektivizácia
Pedagogička: MgA. Marica
Harčariková

Adam Drndáš, Tvrdošín

István Örkény – Zlý sen
Prekladateľ: Karol
Wlachovský
Pedagogička: Lucia
Drndášová

BRONZOVÉ:

Zuzana Fíndrová, Poprad

Tara Westoverová – Vzdelaná
Prekladateľka:
Daniela Šinková

Anna Durčáková, Čadca

Svetlana Alexejevič –
Vojna nemá ženskú tvár

Prekladatelia: Marek
Chovanec, Ondrej Marušiak
Pedagogička: Marcela
Podmanická

1. MIESTO/PRIAMY POSTUP: NEUDELENÉ

Pedagogička:
Michaela Liptáková

2. MIESTO:

Jarmila Ráčzová, Nitra

Pavol Országh Hviezdoslav –
Spravodlivosť
Pedagogička:
Mgr. Marica Šišková

Jarmila Ráčzová, Nitra

Pavol Országh Hviezdoslav –
Spravodlivosť

Pedagogička:
Mgr. Marica Šišková

3. MIESTO:

Karin Ďurčeková, Topolčany

Miroslav Válek –
Poviedka s osou
Pedagogička:
Michaela Liptáková

STRIEBORNÉ:

Aneta Šugová, Považská Bystrica

Katarína Mikolášová –
Snívanie spod kože - koláž

Želmíra Mišutová, Martin

Milan Rúfus – výber
zo zbierky básnického
diela Čakanka

PÁSMO: ZLATÉ:

Karin Ďurčeková, Topolčany

Miroslav Válek –
Poviedka s osou

V. KATEGÓRIA PREDNESU PRÓZY

1. MIESTO/PRIAMY POSTUP:

Andrej Ráčz, Nitra

Bernhard Schlink – Predčítač
Prekladateľ: Ladislav Šimon
Pedagogička:
Mgr. Marica Šišková

3. MIESTO:

Iveta Kloptová, Ružomberok

Soňa Uriková – Zajaci

Martina Mareková, Trnava

Etgar Keret – Nie
celkom sama
Prekladateľka: Silvia Singer
Pedagogička: Janette
Gubricová

Patricia Demeterová, Kežmarok

Pär Lagerkvist – Výtah,
ktorý šiel až dolu do pekla
Prekladateľka: Helena
Dobiašová

Denis Šatan, Kostolište

Karol D. Horváth –
Absolútny sluch
Pedagogička: Beáta Reifová

ČESTNÉ UZNANIA:

Iveta Meszárošová, Lehnice

Vincent Šikula – S Rozárou

STRIEBORNÉ:

Iveta Meszárošová, Lehnice

Vincent Šikula – S Rozárou

Patricia Demeterová, Kežmarok

Pär Lagerkvist – Výtah,
ktorý šiel až dolu do pekla
Prekladateľka: Helena
Dobiašová

Iveta Kloptová, Ružomberok

Soňa Uriková – Zajaci

2. MIESTO: NEUDELENÉ

PÁSMO: ZLATÉ:

Andrej Ráčz, Nitra

Bernhard Schlink – Predčítač
Prekladateľ: Ladislav Šimon
Pedagogička:
Mgr. Marica Šišková

Martina Mareková, Trnava

Etgar Keret – Nie
celkom sama
Prekladateľka: Silvia Singer
Pedagogička: Janette
Gubricová

Denis Šatan, Kostolište

Karol D. Horváth –
Absolútny sluch
Pedagogička: Beáta Reifová

BRONZOVÉ:

Veronika Prekopová, Bojnice

Roald Dahl – Genéza
a katastrofa
Prekladateľ: Rudolf
Lesňák ml.
Pedagóg: František Kňazovič

69. HVIEZDOSLAVOV KUBÍN

INFO #4

© 2023

ŠÉFREDAKTOR:

JARKO BROZ

REDAKTORI:

AGÁTA GAŠPEREC BROZOVÁ,
DUŠAN JABLONSKÝ, PAVOL NÁTHER

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

MICHAL CHRASTINA

VIZUÁLNA IDENTITA:

LAURA MOROVSKÁ

VYDÁVA:

NÁRODNÉ OSVETOVÉ CENTRUM,
BRATISLAVA & MESTSKÉ KULTÚRNE
STREDISKO, DOLNÝ KUBÍN

WWW.NOCKA.SK

WWW.MSKSDK.SK

FB/HVIEZDOSLAVOV KUBÍN